

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji
Krajowy Punkt Kontaktowy

Program Tempus

Prezentacja ogólna przygotowana
na podstawie prezentacji
DG EAC Komisji Europejskiej

Tempus

DG Edukacja i Kultura

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Międzynarodowa współpraca w szkolnictwie wyższym

Jednym z głównych celów polityki KE w dziedzinie **szkolnictwa wyższego** jest reforma systemów szkolnictwa wyższego, tak, aby odpowiadały na aktualne i przyszłe potrzeby społeczeństwa i gospodarki.

Kontekst:

- ✓ społeczeństwo oparte na wiedzy;
- ✓ wsparcie Procesu Lizbońskiego;
- ✓ realizacja założeń Procesu Bolońskiego (Europejski Obszar Szkolnictwa Wyższego i współpraca z krajami „trzecimi”);

Międzynarodowa współpraca w szkolnictwie wyższym

Zmiany w dziedzinie szkolnictwa wyższego powinny prowadzić do:

- **modernizacji programów nauczania:**
trzystopniowy system studiów, efekty kształcenia (wiedza, kompetencje, umiejętności), elastyczne ścieżki kształcenia, uznawalność akademicka, mobilność;
- **modernizacji sposobu finansowania:**
zróżnicowanie dochodów uczelni, opłata za naukę (czesne), stypendia i pożyczki;
- **modernizacji systemu kierowania i zarządzania:**
autonomia uczelni, strategiczne partnerstwo, jakość;

Tempus IV

2007-2013

PROGRAM TEMPUS

Tempus IV

Cel:

Współpraca z krajami sąsiadującymi (łącznie z Azją Centralną) i modernizacja **ich** sektorów szkolnictwa wyższego.

Zasięg geograficzny:

27 krajów partnerskich (krajów beneficjentów) z Bałkanów Zachodnich, Europy Wschodniej, Basenu Morza Śródziemnego i Azji Centralnej.

Program bazuje na współpracy między instytucjami. Działania (projekty) będą realizowane zgodnie z założeniami “Zaproszenia do składania wniosków” (*Call for proposals*).

Tempus IV

- Wspiera proces reform i modernizacji sektorów szkolnictwa wyższego w krajach-beneficjentach oraz przyczynia się do wzmocnienia współpracy pomiędzy instytucjami szkolnictwa wyższego w krajach UE i sąsiadujących krajach partnerskich (łącznie z Azją Centralną);
- Silne zaangażowanie władz edukacyjnych z krajów partnerskich w ustalanie/definiowanie **priorytetów** i wybór projektów;
- Program realizowany przy wsparciu krajowych punktów kontaktowych (*National Contact Points* - NCP) w państwach członkowskich UE i krajowych biur Tempusa (*National Tempus Offices* - NTO) w krajach-beneficjentach;

Tempus IV

W programie można realizować dwa rodzaje projektów:

- ***Joint Projects*** - Projekty wspólne

(wcześniej: projekty współpracy międzyuczelnianej)

przygotowywane na podstawie „Zaproszenia do składania wniosków”;

- ***Structural Measures*** - Działania strukturalne

przygotowywane na podstawie „Zaproszenia do składania wniosków”,
wymagają bezpośredniego zaangażowania ze strony władz danego kraju partnerskiego);

Tempus IV - Priorytety (1)

- **Główne priorytety programu** (jak i rodzaje projektów) wspierające modernizację i reformę szkolnictwa wyższego zostały przypisane do **trzech grup**;
- **Priorytety krajowe** dla danego kraju partnerskiego określają władze edukacyjne tego kraju, uwzględniając główne priorytety programu dla danego typu projektów;
- **Priorytety regionalne** dla danego regionu oparte są na polityce UE dotyczącej współpracy z krajami partnerskimi

Tempus IV - Priorytety (2)

- Cele projektów o zasięgu krajowym (z udziałem uczelni tylko z jednego kraju partnerskiego) powinny być zgodne z priorytetami krajowymi tego państwa;
- Cele projektów o zasięgu regionalnym (z udziałem uczelni z co najmniej dwóch krajów partnerskich) powinny być zgodne z głównymi priorytetami programu;

Tempus IV - Główne priorytety programu (1)

Grupa 1 - Modernizacja programów nauczania:

- trzystopniowy system studiów;
- wprowadzenie systemu ECTS;
- uznawalność dyplomów;

Tempus IV - Główne priorytety programu (2)

Grupa 2 - Modernizacja zarządzania uczelnią:

- restrukturyzacja uczelni lub ich jednostek pod względem administracyjnym;
- reformowanie systemu zarządzania uczelnią;
- reformowanie systemu obsługi studenta;
- wprowadzenie systemów zapewniania jakości;
- wprowadzanie autonomii finansowej uczelni;
- zapewnienie równego i swobodnego dostępu do edukacji na poziomie wyższym;
- rozwijanie współpracy międzynarodowej;

Tempus IV - Główne priorytety programu (3)

Grupa 3 - Szkolnictwo wyższe i społeczeństwo:

- kursy dla szkoleniowców z sektora pozaakademickiego;
- rozwijanie współpracy z przedsiębiorstwami;
- wzmocnienie wzajemnych powiązań w “trójkącie wiedzy” - edukacja, badania naukowe i innowacje;
- tworzenie struktur kwalifikacji;

Joint Projects - 3 obszary działania:

1. Modernizacja programów nauczania.
2. Modernizacja zarządzania uczelnią.
3. Szkolnictwo wyższe i społeczeństwo.

Projekty wspólne obejmują modernizację na poziomie instytucji szkolnictwa wyższego.

Structural Measures - 2 obszary działania:

1. Modernizacja zarządzania uczelnią.
2. Szkolnictwo wyższe i społeczeństwo.

Działania strukturalne dotyczą zmian systemowych.

Tempus IV - *Joint Projects* (1)

Projekty wspólne są realizowane na poziomie instytucji szkolnictwa wyższego w obszarach:

1. Modernizacja programów nauczania:

- dostosowanie i modernizacja istniejących programów nauczania, z uwzględnieniem treści i metod nauczania oraz wykorzystaniem nowoczesnych materiałów dydaktycznych;
- tworzenie nowych programów nauczania prowadzących do uzyskania podwójnego lub wielokrotnego albo wspólnego dyplomu;
- nawiązanie współpracy z rynkiem pracy;

Tempus IV - *Joint Projects* (2)

2. Modernizacja zarządzania uczelnią:

- zmiana metod zarządzania szkołą wyższą;
- promocja kultury jakości w uczelniach (w tym systemów zapewniania jakości);

Tempus IV - *Joint Projects* (3)

3. Szkolnictwo wyższe i społeczeństwo:

- wzmocnienie roli instytucji szkolnictwa wyższego w społeczeństwie;
- odniesienie do “trójkąta wiedzy” - edukacja, badania naukowe i innowacje (ale: celem projektu nie mogą być badania);
- wspieranie powiązań pomiędzy instytucjami szkolnictwa wyższego a rynkiem pracy;

Tempus IV - *Structural Measures* (1)

Działania strukturalne są realizowane na poziomie danego kraju partnerskiego, a ich głównym celem jest inicjowanie i wspieranie reform systemu szkolnictwa wyższego w danym kraju w obszarach:

1. Modernizacja zarządzania uczelnią:

- tworzenie systemów badających uprawnienia jednostek do działania w sektorze szkolnictwa wyższego;
- akredytacja;
- struktury kwalifikacji;
- systemy zapewniania jakości;
- autonomia;

Tempus IV - *Structural Measures* (2)

2. Szkolnictwo wyższe i społeczeństwo:

- współpraca i współdziałanie różnych sektorów edukacji;
- związki ze światem pracy;
- szkolenia dla administracji publicznej;

Działania strukturalne wymagają bezpośredniego wsparcia ze strony władz edukacyjnych kraju partnerskiego - *Associate partner*

Tempus IV - Priorytety (2)

- Cele projektów o **zasięgu krajowym** (z udziałem uczelni tylko z jednego kraju partnerskiego) powinny być zgodne z priorytetami krajowymi tego państwa;
- Cele projektów o **zasięgu regionalnym** (z udziałem uczelni z co najmniej dwóch krajów partnerskich) powinny być zgodne z głównymi priorytetami programu;

Tempus IV

Partnerzy uprawnieni do udziału w projektach o zasięgu krajowym (*national projects*):

- Co najmniej **3** uczelnie z trzech różnych państw członkowskich UE;
- Co najmniej 3 uczelnie z kraju partnerskiego (w przypadku Czarnogóry, Kosowa i byłej republiki Jugosławii Macedonii - wystarczy 1 uczelnia)

Minimum 6 partnerów

Tempus IV

Partnerzy uprawnieni do udziału w projektach o zasięgu międzynarodowym (*multi-country projects*)

- Co najmniej **3** uczelnie z trzech różnych państw członkowskich UE;
- Co najmniej 2 uczelnie z każdego kraju partnerskiego uczestniczącego w projekcie (minimum dwa kraje)

Minimum 7 partnerów

Tempus IV

Wysokość dofinansowania i czas trwania projektów:

- Dla obydwu typów projektów (projekty wspólne oraz działania strukturalne): od **500,000 €** do **1,500,000 €**;
- Minimalna wysokość dofinansowania dla krajów partnerskich o budżecie rocznym nie przekraczającym 1 miliona € to **300,000 €** (Albania, Czarnogóra, Azja Centralna);
- Czas trwania projektu: do **36 miesięcy**;

Tempus IV

Uprawnieni partnerzy:

- Uznane przez państwo **uczelnie** z UE i krajów partnerskich;
- **Stowarzyszenia** i **sieci/ konsorcja** uczelni;
- **Władze krajowe** (ministerstwa, urzędy centralne i regionalne)
- Krajowe i międzynarodowe **stowarzyszenia/konferencje** rektorów, nauczycieli i studentów;
- Instytucje pozarządowe (**NGO**);
- **Przedsiębiorstwa** państwowe i prywatne;

Tempus IV

Instytucje uprawnione do złożenia wniosku:

<u>Joint Projects</u>	<u>Structural Measures</u>
Uczelnie	Uczelnie
Stowarzyszenia i sieci/ konsorcja uczelni	Stowarzyszenia i sieci/ konsorcja uczelni
	Stowarzyszenia/konferencje rektorów, nauczycieli i studentów (poziom krajowy)

Tempus IV

Instytucja uprawniona do złożenia wniosku powinna posiadać:

- osobowość prawną w UE lub kraju partnerskim od min. 5 lat;
- potencjał operacyjny (konieczność dołączenia CV członków konsorcjum i listy realizowanych projektów);
- potencjał finansowy (sprawdzenie zdolności finansowej za ostatnie 3 lata - **z wyjątkiem instytucji państwowych**)

Tempus IV

Przygotowanie wniosku:

- Przeczytać *Call for proposals*;
- Dostosować pomysł do możliwości;
- Przeczytać wniosek;
- Znaleźć partnerów;
- Skonsultować się z NTO/NCP

Tempus IV

Dobre rady:

- Nie zmieniaj struktury formularza wniosku;
- Pamiętaj, że tylko informacje zaprezentowane we wniosku mogą być ocenione;
- Nie zakładaj, że osoba oceniająca wniosek zna sytuację każdego wnioskodawcy;
- Nie składaj kilku/ kilkunastu podobnych wniosków

Tempus IV

Przygotowanie wniosku - Tło projektu (*Background for the project*)

Należy m.in:

- Wskazać związek/ ważność projektu w kontekście lokalnym/ krajowym;
- Wskazać związek potrzeb uczelni z krajów partnerskich z wnioskowanym projektem;
- Opisać strukturę jednostki zaangażowanej w projekt;

Tempus IV

Przygotowanie wniosku - Instytucje partnerskie

Należy m.in:

- Wskazać związek, doświadczenie i rolę każdego partnera projektu;
- Wskazać kompetencje, możliwości i potencjał utworzonego konsorcjum gwarantujące osiągnięcie zakładanego celu;

Tempus IV

Przygotowanie wniosku - Matryca logiczna (*Logical framework matrix*)

Należy m.in:

- Zapoznać się z literaturą dotyczącą LFM;
- Upewnić się, że pola LFM zostały wypełnione a ich zawartość jest zgodna z informacjami zamieszczonymi we wcześniejszych częściach wniosku;
- Pamiętać, że wskaźniki powinny być realistyczne i odpowiadać celowi projektu i jego wynikom częściowym;

Tempus IV

Przygotowanie wniosku - Matryca logiczna (*Logical framework matrix*)

Tempus IV

Przygotowanie wniosku - Plan pracy (*Workplan*)

Należy m.in:

- Przewidzieć wystarczającą ilość czasu na przygotowanie i wdrożenie rezultatów projektu
- Starannie i logicznie zaplanować harmonogram poszczególnych działań uwzględniając ich maksymalną efektywność

Tempus IV

Przygotowanie wniosku - (*Outcomes & Activities*)

Należy m.in:

- Precyzyjnie wypełnić wniosek;
- Logicznie zaplanować postęp działań w każdym roku projektu;
- Wskazać ewentualne ryzyko i zagrożenia (LFM);
- Zaplanować właściwe działania, aby osiągnąć efekt;
- Odpowiednio rozdzielić pracę pomiędzy członków konsorcjum;

Tempus IV

Przygotowanie wniosku - (*Outcomes & Activities*)

Należy m.in:

- Zaplanować odpowiednie środki umożliwiające realizację działania i niezbędne do osiągnięcia celu;
- Zaplanować zakup niezbędnego sprzętu (o ile dotyczy);
- Zaplanować liczbę, kierunek i czas trwania wyjazdów (*mobility*) niezbędnych do wykonania danego działania;

Tempus IV

Przygotowanie wniosku - Rozpowszechnianie i zapewnienie ciągłości wyników projektu (*Dissemination & Sustainability*)

Należy m.in:

- Zaplanować odpowiednio działania umożliwiające rozpowszechnianie i zapewnienie kontynuowania wyników projektu;
- Zaplanować działania promujące projekt i jego efekty w kraju partnerskim;
- Zaplanować ewaluację wyników projektu;

Tempus IV

Przygotowanie wniosku - Kontrola i monitoring (*Quality Control & Monitoring*)

Należy m.in:

- Zaplanować odpowiednie działania umożliwiające kontrolę i monitorowanie działań projektu;
- Zaplanować regularne działania monitoringowe;
- Starannie zaplanować i wybrać najlepsze wskaźniki rozwoju (LFM), aby kontrolować postęp prac w projekcie;

Tempus IV

Przygotowanie wniosku - Zarządzanie projektem *Management of the Project*

Należy m.in:

- Zaplanować i rozdzielić obowiązki/ odpowiedzialność pomiędzy członków konsorcjum
- Włączyć wszystkich partnerów w procesy decyzyjne odnośnie projektu
- Zapewnić dobrą komunikację pomiędzy członkami konsorcjum

Tempus IV

Procedura oceny:

- Ocena merytoryczna (jakość i możliwość realizacji propozycji) dokonywana przez niezależnych ekspertów akademickich) i ocena techniczna i finansowa dokonywana przez niezależnych ekspertów akademickich;
- Konsultacje z władzami krajowymi, Przedstawicielstwami KE w krajach partnerskich i Krajowymi biurami Tempusa;
- Wyniki selekcji → utworzenie listy rankingowej projektów, przyznanie dofinansowania;

Tempus IV

Kalendarium:

- 28 stycznia 2009 - opublikowanie “Zaproszenia do składania wniosków”;
- **28 kwietnia 2009** - termin składania wniosków;
- do początku maja - nadsyłanie uzupełnień, odpowiedzi, weryfikacja danych
- czerwiec - lipiec 2009: ocena i wybór propozycji;
- sierpień - wrzesień 2009: konsultacje dotyczące selekcji;
- październik 2009 - ustalenie ostatecznej listy rankingowej projektów;
- listopad 2009 - ogłoszenie wyników
- grudzień 2009 - podpisywanie umów z koordynatorami projektów;